Térségi együttműködések: egyedi kihívások – közös megoldások

Dr. Varga Ágnes

tanszékvezető egyetemi docens, Gazdaságföldrajz és Városfejlesztés Tanszék
kutatóközpont-vezető, Local Resilience Research Centre
Budapesti Corvinus Egyetem

HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI MŰHELYTANULMÁNYOK 2.

TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK:

EGYEDI KIHÍVÁSOK - KÖZÖS MEGOLDÁSOK

Térségi együttműködések: egyedi kihívások - közös megoldások

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

KIFESZ

KIHÍVÁSOK

A helyi fejlesztés feltételrendszere megváltozott

Egymásra épülő problémák, eltérő területi léptékek, korlátozott helyi kapacitások

DEMOGRÁFIA

Elöregedés, elvándorlás, változó helyi szükségletek

Ki és milyen léptékben képes szolgáltatást fenntartani?

GAZDASÁG

Munkaerőhiány, kis piaci méret, sérülékeny értékláncok

Hogyan válnak a helyi erőforrások működő gazdasággá?

KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

Szakemberhiány és egyenlőtlen hozzáférés

Mi maradjon helyben, és milyen hátteret szervezzünk közösen?

KÖRNYEZET ÉS ENERGIA

Alkalmazkodási feladatok, egymáshoz kapcsolódó rendszerek

Hogyan lesz az elkülönült beruházásokból közös működés?

A helyi probléma gyakran nem egyetlen településen, ágazatban vagy intézménynél oldható meg.

KIHÍVÁSOK

Négy strukturális feszültség a helyi fejlesztésben

A helyi problémák összekapcsolódnak, de a felelősségek és a fejlesztési eszközök széttagoltak

01 Funkcionális tér ≠ közigazgatási tér

A gazdasági és szolgáltatási kapcsolatok más léptéket rajzolnak ki.

02 Meglévő erőforrás ≠ hozzáférhető kapacitás

Az elszigetelt szereplők erőforrásai nem állnak össze működő funkcióvá.

03 Lezárt projekt ≠ tartós működés

A koordinációt és működtetést a támogatás után is biztosítani kell.

04 Területi hatékonyság ≠ méltányosság

A közös szervezés előnyei és terhei egyenlőtlenül oszolhatnak meg.

Sok fejlesztési kérdés nem egy szereplő hiánya, hanem egy közös funkció hiánya.

KIHÍVÁSOK

Nem az erőforrás hiányzik mindig — hanem a közös cselekvőképesség

Sok fejlesztési kudarc nem egyetlen szereplő gyengesége, hanem egy hiányzó funkció következménye

VAN ERŐFORRÁS

Helyi termelők, fogyasztók, szakemberek, intézmények, megújulóenergia-eszközök

→

HIÁNYZIK A FUNKCIÓ

Piacszervezés, közös szakmai háttér, integráció, koordináció, mérés és elszámolás

→

LÉTREJÖHET A KÉPESSÉG

Rendszeres piac, fenntartható szolgáltatás, elérhető szakértelem, közös energiagazdálkodás

A fejlesztési kérdés: képes-e a térség a meglévő elemekből működő rendszert szervezni?

A kötet tematikus felépítése

Térségi együttműködések: egyedi kihívások – közös megoldások

I. Bevezetés

II. *Elméleti és* szakpolitikai keret

1. Helyalapú fejlesztés
2. Az együttműködés hozzáadott értéke
3. A megfelelö térségi lépték
4. Intézményesülés és fejlődési pályák
5. Reziliencia, hozzáférés és sérülékenység
6. A szakpolitikai környezet szerepe

III. Nemzetközi jó gyakorlatok

8 esettanulmány

- Turizmus és helyi élménygazdaság
- Helyi gazdasági és ellátásilánc-alapú együttműködések
- Vállalkozásfejlesztési és foglalkoztatási együttműködések
- Szolgáltatási, kapacitásmegosztási és intézményi együttműködések

IV. Hazai jó gyakorlatok

10 esettanulmány

- Turizmus és helyi élménygazdaság
- Helyi gazdasági és ellátásilánc-alapú együttműködések
- Szolgáltatási és kapacitásmegosztási együttműködések
- Határon átnyúló együttműködések
- Fenntarthatósági és adatalapú együttműködések

V. Tanulságok és szakpolitikai ajánlások

- Közös mintázatok
- Keresztmetszeti tanulságok
- Szakpolitikai ajánlások

18 esettanulmány

8 nemzetközi + 10 hazai példa

Az együttműködések működési logikái különböző tematikus terepekben

Az elméleti és szakpolitikai kerettől a hazai és nemzetközi eseteken át a működési logikák és ajánlások felé.

A KÖTET MÓDSZERTANI ÜZENETE

Nem receptek, hanem működési logikák

A jó gyakorlat értéke nem a lemásolható formában, hanem a feltárható problémamegoldási mechanizmusban rejlik

AZ ESETEK ÖT ELEMZÉSI KÉRDÉSE

01

KIINDULÓ PROBLÉMA

Milyen probléma vagy kapacitáshiány hívta életre az együttműködést?

02

KÖZÖS KAPACITÁS

Milyen korábban hiányzó funkciót hoznak létre együtt?

03

MŰKÖDÉSI MODELL

Milyen erőforrásokat kapcsolnak össze, és ki koordinál?

04

EREDMÉNYEK ÉS KORLÁTOK

Mi működik, milyen feltételek és sérülékenységek mellett?

05

TOVÁBBVIHETŐ LOGIKA

Milyen működési elv lehet más térségi helyzetben is használható?

A KÖTET KÖZPONTI KÉRDÉSE

Mit képes létrehozni a térségi együttműködés, amit a szereplők önállóan nem tudnának?

Továbbvihető fejlesztési tudás = a probléma, a közös funkció és a működési feltételek megértése

Bálint Csaba	*kutató* Társadalomkutatási Osztály, Agrárközgazdasági Intézet
Bárdosi Ádám	*fejlesztéspolitikai szakértő* Burst Nonprofit Kft.
Farkas Zsuzsanna	*főosztályvezető* Vidék- és Településfejlesztési Minisztérium
Halinka Péter	*területfejlesztési szakértő* Nyugat-Pannon Terület- és Gazdaságfejlesztési Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.
Kiss Márta	*tudományos főmunkatárs* Társadalomtudományi Kutatóközpont, Eötvös Loránd Tudományegyetem
Magócs Krisztina	*vezető szakértő* Társadalomkutatási Osztály, Agrárközgazdasági Intézet
Nagy Gábor	*alelnök* Kis-térség Fejlesztők Szakmai Egyesület
Polgár András	*területfejlesztési szakértő* Vidék- és Településfejlesztési Minisztérium
Rácz Katalin	*igazgató* Fenntarthatósági Kutatások Igazgatóság, Agrárközgazdasági Intézet
Varga Ágnes	*tanszékvezető egyetemi docens* Gazdaságföldrajz és Városfejlesztés Tanszék, Budapesti Corvinus Egyetem

A Budapesti Corvinus Egyetem szerzőként közreműködő hallgatói

gazdálkodási és menedzsment BSc:	**Bánki Bálint, Molnár Máté, Ocskó Eszter**
nemzetközi gazdálkodás BSc:	**Parádi Lenke, Ráduly Vanda, Szakács Linda**
nemzetközi tanulmányok BA:	**Bójás Bence, Mihálovits Zsófia**
vállalkozásfejlesztés MSc:	**Csillag Dorina**

HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI MŰHELYTANULMÁNYOK 2.

TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK:

EGYEDI KIHÍVÁSOK - KÖZÖS MEGOLDÁSOK

Térségi együttműködések: egyedi kihívások - közös megoldások

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

KIFESZ